

Zračna luka Zadar d.o.o.

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE – IZVJEŠĆE
POSLOVODSTVA – IZVJEŠĆE O
STANJU DRUŠTVA ZA 2018. GODINU**

Zemunik Donji , travanj 2019.

Sadržaj

Uvod	3
1. Pogled u prošlost	5
2. Fizički obujam prometa	9
2.1. Fizički obujam prometa zrakoplova	9
2.2. Fizički obujam prometa putnika	11
3. Financijski rezultati poslovanja	12
3.1. Prihodi	12
3.2. Rashodi	18
3.3. Dobit	25
4. Dobit	27
5. Ostale aktivnosti tijekom 2018. godine	28
5.1. Izvedene investicije u 2018.g.	29
5.2. Oprema	30
5.3. Informatika	30
5.4. Ostalo	30
6. Opis glavnih rizika i nesigurnosti kojima je Zračna luka Zadar izložena.....	31
6.1. Izloženost cjenovnom riziku	31
6.2. Izloženost valutnom riziku	31
6.3. Izloženost kamatnom riziku	31
6.4. Izloženost kreditnom riziku	31
6.5. Izloženost riziku likvidnosti i riziku novčanog tijeka	32
7. Upravljanje financijskim rizicima	34

8. Pokazatelji profitabilnosti (rentabilnosti)	35
8.1. ROA ili povrat od uložene ukupne imovine	35
8.2. ROE ili povrat od uloženog vlastitog kapitala	36
9. Obavijesti o zaštiti okoliša	36
10. Obavijesti o radnicima	37
11. Djelovanje Zračne luke Zadar na području istraživanja i razvoja	37
12. Očekivani razvoj Zračne luke Zadar u budućnosti	37
PRILOG 1 - Godišnji financijski izvještaji i Izvješće neovisnog revizora za 2018.	

Uvod

- Naziv pravne osobe: Zračna luka Zadar d.o.o.
- Adresa sjedišta: Ulica I br. 2/A , Zemunik Donji
- Matični broj: 03179494
- OIB: 39087623202
- Šifra djelatnosti (NKD): 52.23
- Naziv djelatnosti (NKD): uslužne djelatnosti u vezi sa zračnim prijevozom
- Matični broj subjekta (MBS): 060019948

- Temeljni kapital: 106.820.000,00 kn
- Broj udjela: 4
- Struktura vlasništva:

Republika Hrvatska	55%
Zadarska Županija	20%
Grad Zadar	20%
Općina Zemunik Donji	5%

- Uprava: Josip Klišmanić, imenovan odlukom Skupštine Društva 12.10.2017. godine .

- Nadzorni odbor:
 1. Željko Ivković, predsjednik Nadzornog odbora
 2. Nada Brekalo, zamjenica predsjednika Nadzornog odbora
 3. Mario Pešut, član Nadzornog odbora
 4. Jure Buljat, član Nadzornog odbora
 5. Darko Marković, član predstavnik radnika u Nadzornom odboru

- Računi u bankama: HR1324070001100017649
HR7723600001101431074

- Poslovne banke: OTP banka d.d.
Zagrebačka banka d.d.

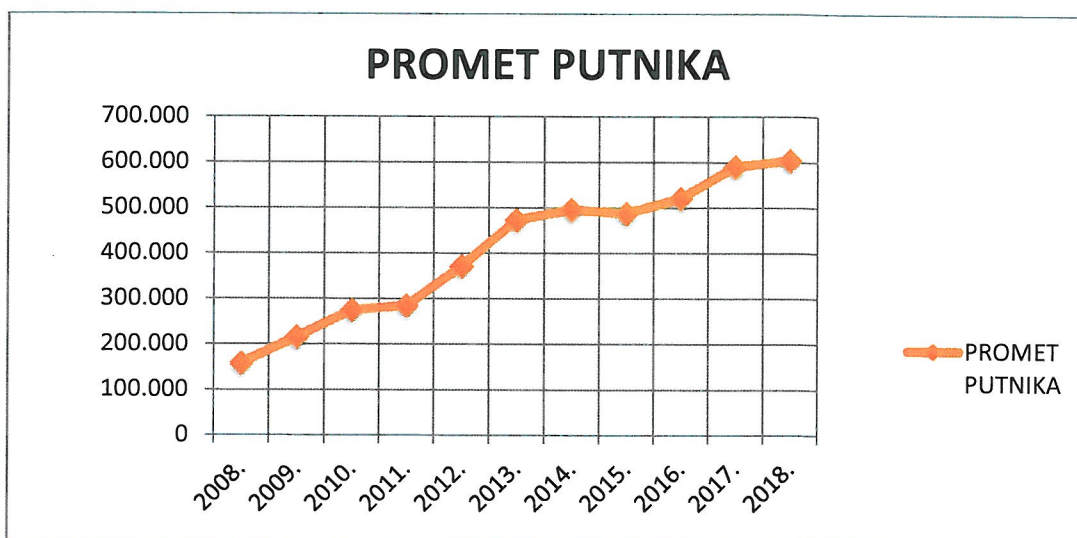
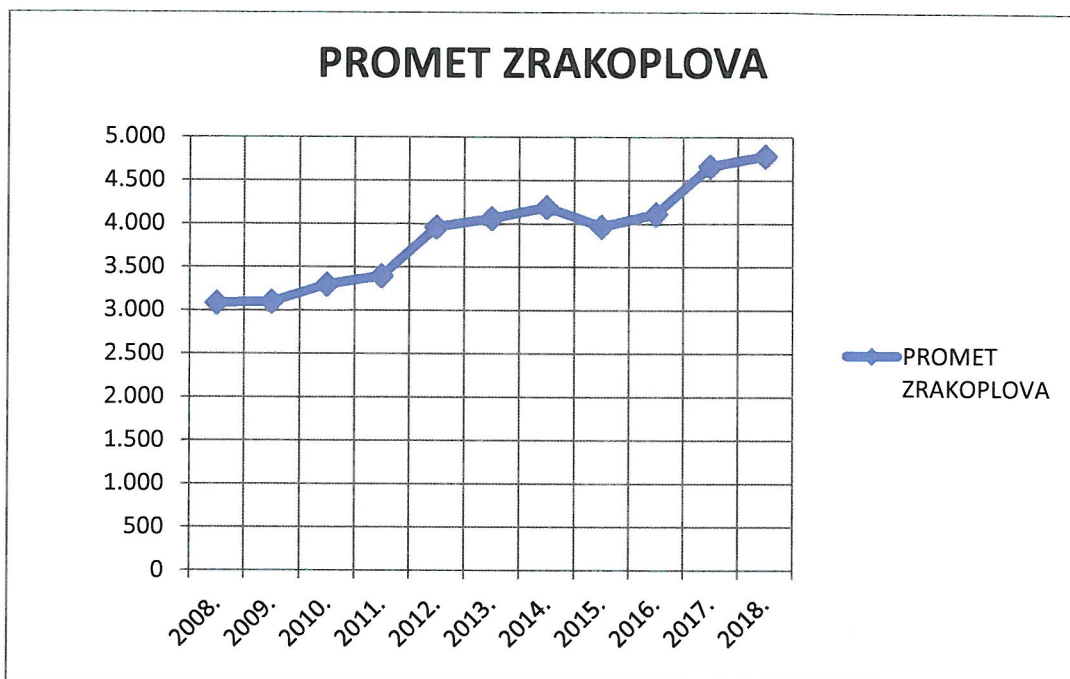
Osnovna djelatnost Zračne luke Zadar je uslužna djelatnost u vezi sa zračnim prijevozom , odnosno prihvat i otprema zrakoplova i putnika .

Tijekom 2018. godine Zračna luka Zadar poslovala je u uvjetima stabilne situacije u zemlji, stabilnog neposrednog okruženja , te pozitivnih turističkih kretanja .

Zračna luka Zadar aktivnom promidžbom na inozemnom tržištu utječe na pozitivne pomake u poslovanju , odnosno na povećanje fizičkog obujma prometa zrakoplova i putnika , te sukladno tome i prihoda od obavljanja djelatnosti .

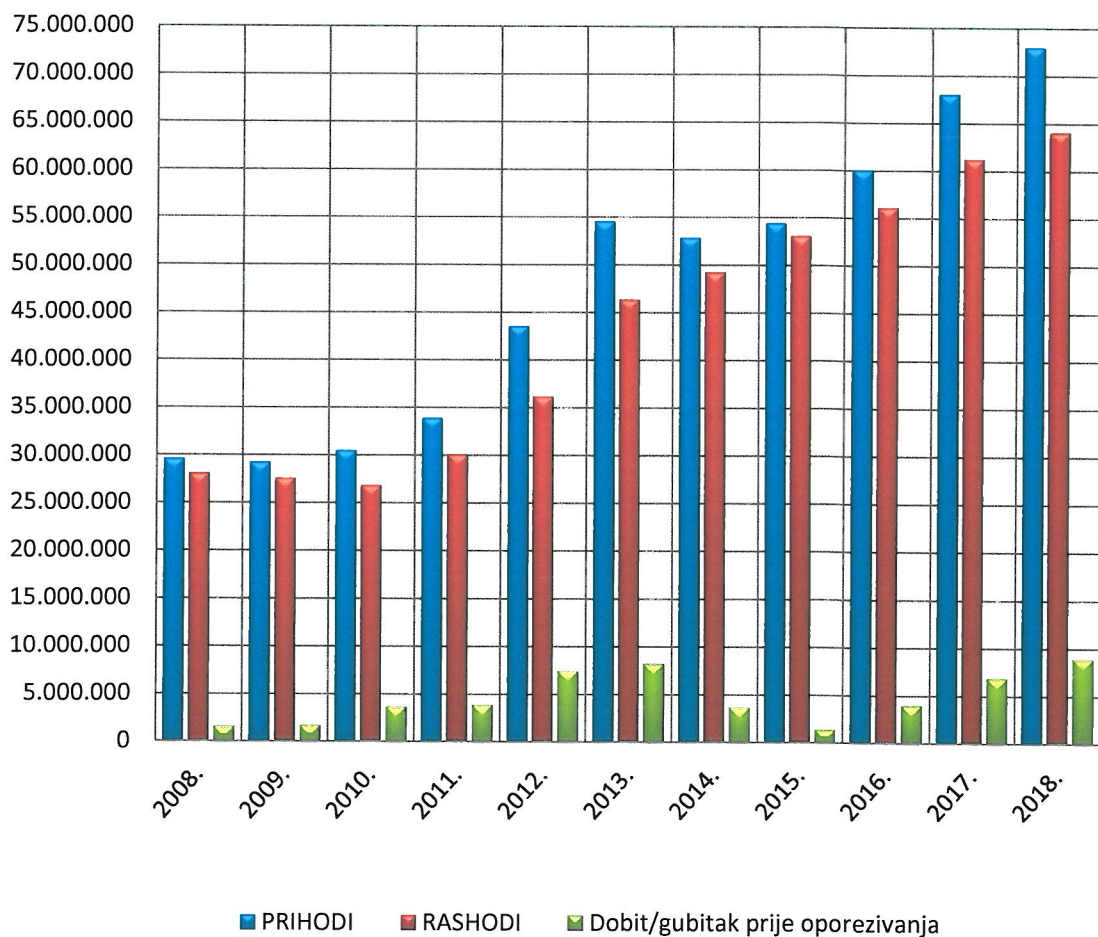
1. Pogled u prošlost

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
PROMET ZRAKOPLOVA	3.084	3.100	3.299	3.396	3.961	4.061	4.191	3.967	4.112	4.664	4.781
PROMET PUTNIKA	158.047	215.839	275.082	284.973	370.995	472.539	495.690	487.226	520.226	589.971	604.039

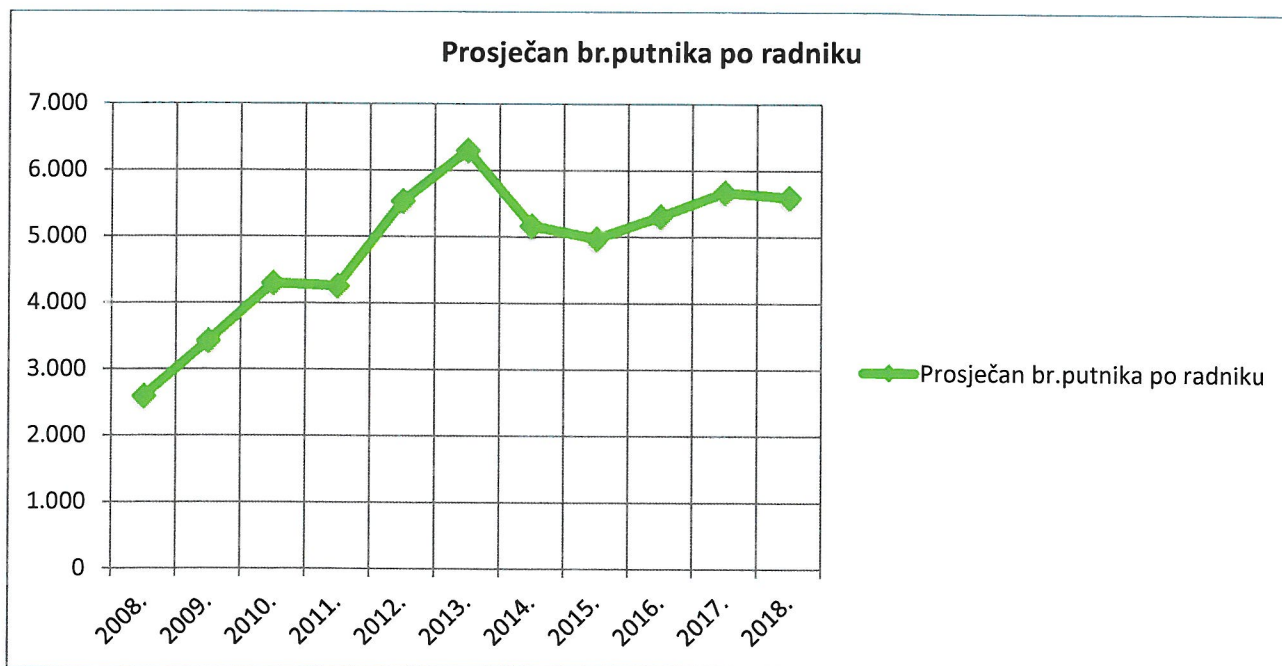
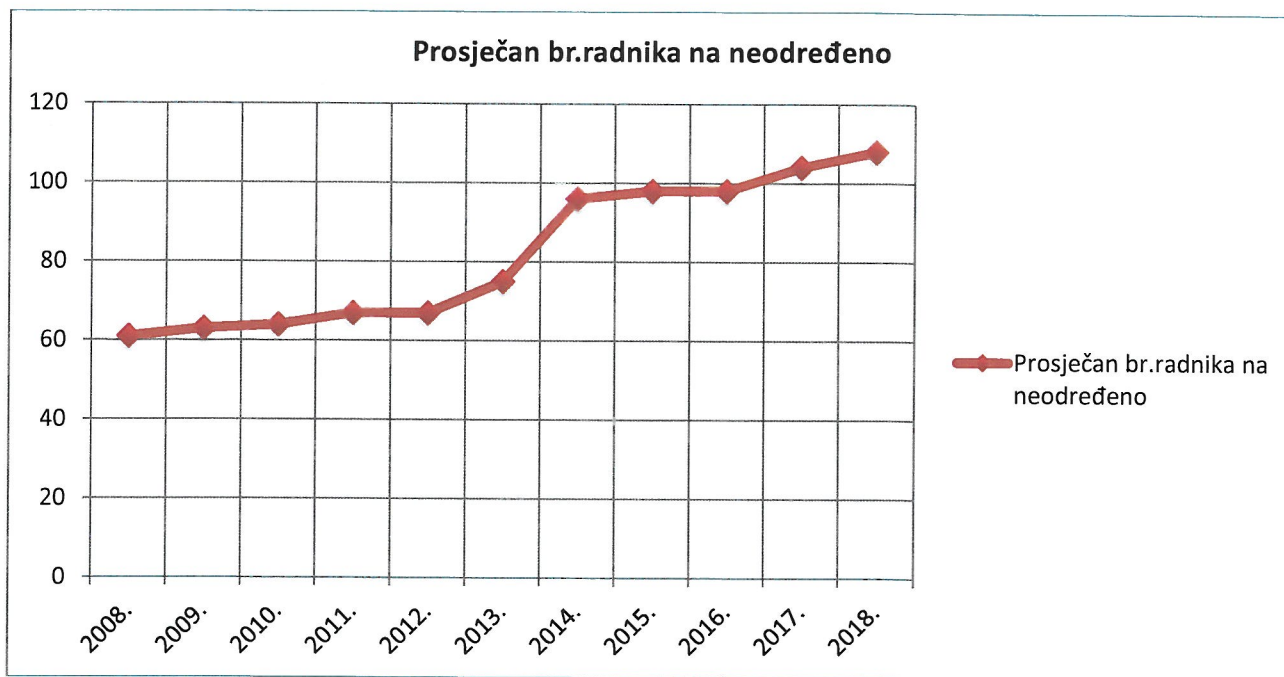

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
PRIHODI	29.523.005	29.151.949	30.405.335	33.829.587	43.485.082	54.485.265	52.782.641	54.340.555	59.995.147	68.028.807	72.935.714
RASHODI	28.007.921	27.503.673	26.793.052	29.991.536	36.112.059	46.314.439	49.157.682	53.035.688	56.079.017	61.222.325	64.067.911
Dobit/gubitak prije oporezivanja	1.515.084	1.648.276	3.612.283	3.838.051	7.373.023	8.170.826	3.624.959	1.304.867	3.916.130	6.806.482	8.867.803

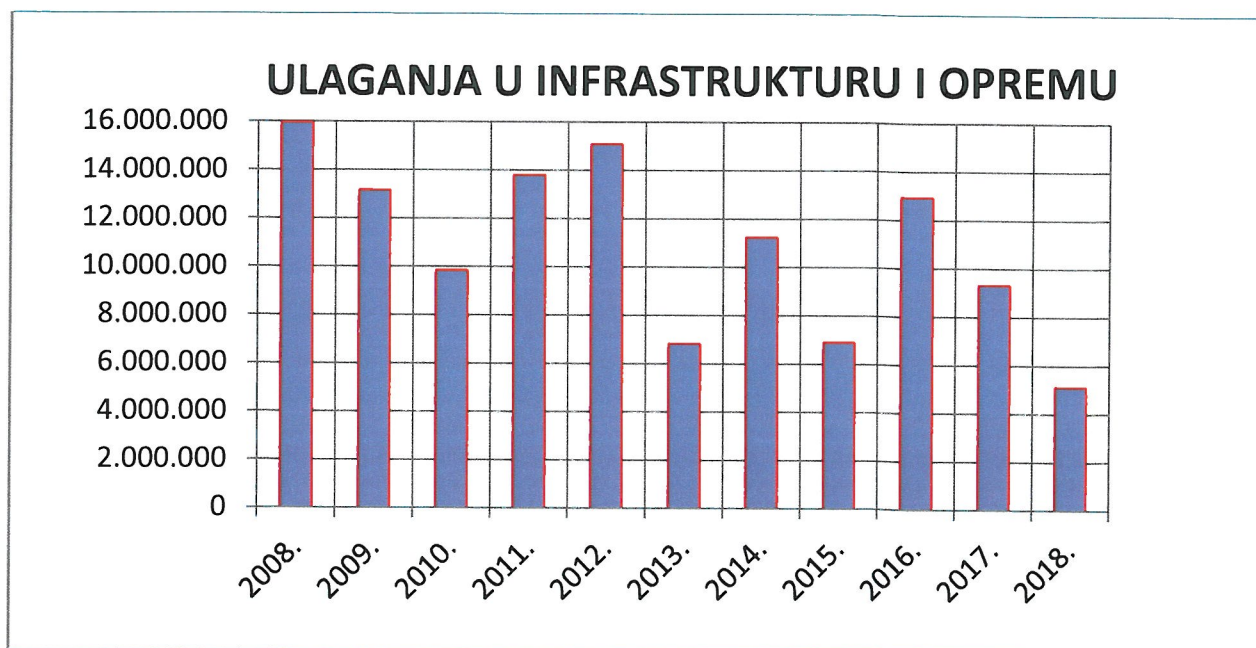
FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
PROMET PUTNIKA	158.047	215.839	275.082	284.973	370.995	472.539	495.690	487.226	520.226	589.971	604.039
Prosječan br.radnika na neodređeno	61	63	64	67	67	75	96	98	98	104	108
Prosječan br.putnika po radniku	2.591	3.426	4.298	4.253	5.537	6.301	5.163	4.972	5.308	5.673	5.593

ULAGANJA U INFRASTRUKTURU I OPREMU (bez PDV-a)	
2008.	15.949.696
2009.	13.158.541
2010.	9.826.358
2011.	13.793.259
2012.	15.080.220
2013.	6.823.778
2014.	11.225.502
2015.	6.880.375
2016.	12.927.480
2017.	9.320.067
2018.	5.100.192
UKUPNO	120.085.468

2. Fizički obujam prometa

2.1. Fizički obujam prometa zrakoplova

Tablica 2.1.a. Promet zrakoplova – po broju slijetanja

Mjesec	Ostvarenje 2018.g.	Ostvarenje 2017.g.	Index na 2017.g.
Siječanj	75	67	112
Veljača	77	67	115
Ožujak	125	154	81
Travanj	304	326	93
Svibanj	514	481	107
Lipanj	633	673	94
Srpanj	921	836	110
Kolovoz	916	945	97
Rujan	667	526	127
Listopad	372	396	93
Studeni	93	115	81
Prosinac	94	78	108
UKUPNO	4.781	4.664	103

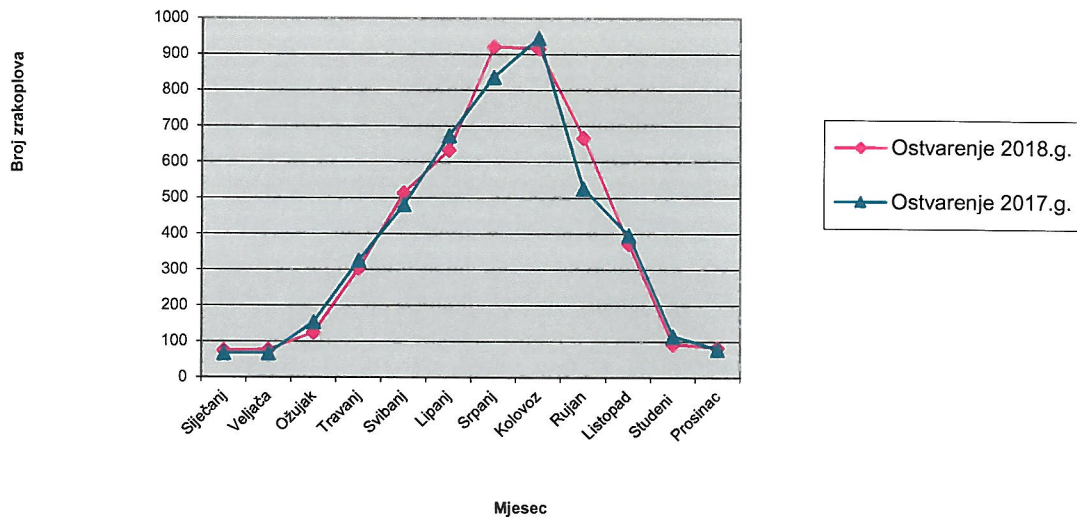
Tablica 2.1.b. Promet zrakoplova – po tonaži (MTOW)

Mjesec	Ostvarenje 2018.g.	Ostvarenje 2017.g.	Index na 2017.g.
Siječanj	1.762	1.507	117
Veljača	1.709	1.134	151
Ožujak	3.870	3.600	108
Travanj	11.183	11.885	94
Svibanj	17.585	18.295	96
Lipanj	23.531	22.245	106
Srpanj	29.817	28.550	104
Kolovoz	30.563	30.985	99
Rujan	24.331	21.028	116
Listopad	16.561	16.753	99
Studeni	1.743	2.524	69
Prosinac	1.421	1.423	100
UKUPNO	164.076	159.929	103

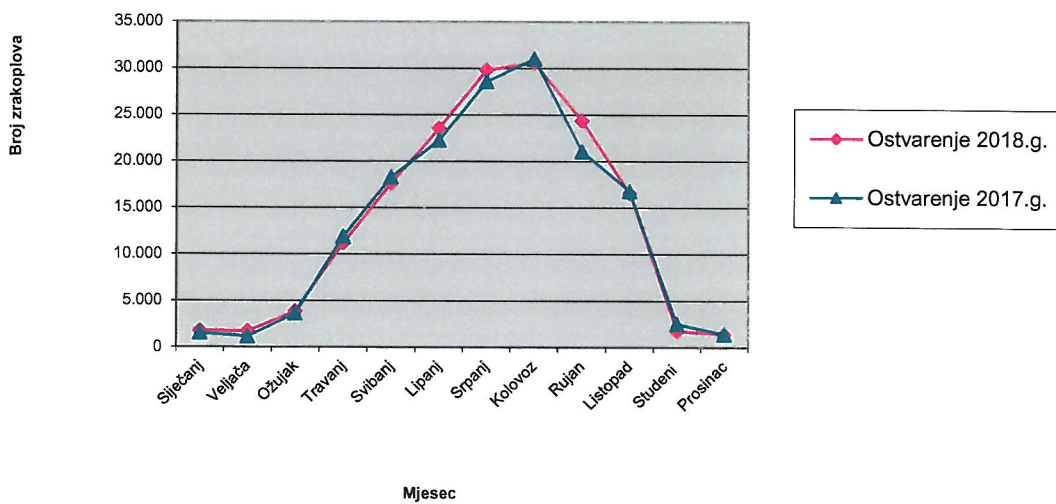
Iz priloženih Tablica 2.1.a. i 2.1.b. vidljivo je da je u 2018. godini promet zrakoplova po broju slijetanja veći za 3% i po tonaži (MTOW) veći za 3% u odnosu na 2017. godinu .

Slike 2.1.a. i 2.1.b. najuočljivije prikazuju promjene prometa zrakoplova po broju slijetanja i tonaži (MTOW) u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu .

Slika 2.1.a. Promet zrakoplova u 2018. g. - po broju slijetanja

Slika 2.1.b. Promet zrakoplova u 2018. g. - po tonaži (MTOW)

2.2. Fizički obujam prometa putnika

Tablica 2.2. Promet putnika u Zračnoj luci Zadar u 2018. godini

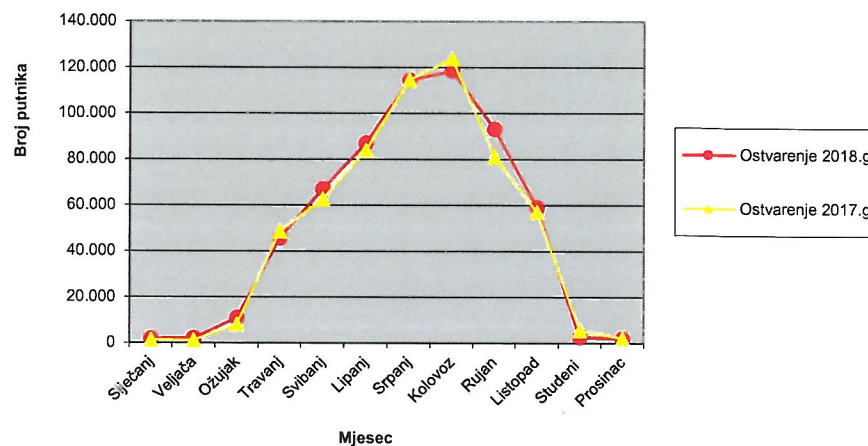
Mjesec	Ostvarenje 2018.g.	Ostvarenje 2017.g.	Index na 2017.g.
Siječanj	1.874	1.345	139
Veljača	2.003	1.193	168
Ožujak	10.916	8.207	133
Travanj	45.710	48.541	94
Svibanj	67.024	62.683	107
Lipanj	86.930	83.892	104
Srpanj	114.353	114.526	100
Kolovoz	118.423	123.552	96
Rujan	93.052	81.140	115
Listopad	59.059	57.175	103
Studeni	2.621	5.481	48
Prosinac	2.074	2.236	93
UKUPNO	604.039	589.971	102

U 2018. godini broj putnika u odnosu na 2017. godinu veći je za 2% .

Iz Tablice 2.2., kao i iz Slike 2.2. vidljivo je da su ljetni mjeseci najfrekventniji po broju putnika , što znači da je turistička sezona imala utjecaj na promet putnika u Zračnoj luci Zadar.

Karakteristika prometa putnika u 2018. godini, kao i u 2017. godini, je da u zimskim mjesecima isti opada , a u ljetnim raste i to isključivo zahvaljujući turizmu. Takve oscilacije u potpunosti su opravdane ako imamo u vidu okruženje u kojemu posluje Zračna luka Zadar.

Slika 2.2. Promet putnika u 2018.g.

3. Financijski rezultati poslovanja

Financijski rezultati poslovanja prikazani su u slijedećim tablicama .

3.1. Prihodi Zračne luke Zadar u 2018. godini (Tablica 3.)

	Plan 2018.g.	Ostvarenje 2018.g.	Ostvarenje 2017.g.	Indeks na plan 2018.g. (4=2/1*100)	Indeks na ostv. 2017.g. (5=2/3*100)
	(1)	(2)	(3)		
HLP-domaći promet	2.700.000	3.272.179	3.023.596	121	108
HLP-međunarodi promet	18.200.000	18.369.764	16.454.871	101	112
Ukupno HLP	20.900.000	21.641.943	19.478.467	104	111
Put. servis-dom.(dom.avioprijev.)	180.000	215.910	185.523	120	116
Put. servis međ.(dom.avioprijev.)	15.520.000	2.185.952	2.133.107	100	102
Put. servis-međ.(ino.avioprijev.)		13.324.539	11.725.875		114
Ukupno putn. servis	15.700.000	15.726.401	14.044.505	100	112
Cargo služba	9.000	10.165	9.208	113	110
Provizija-prod.karata i višak prtlj.	100.000	91.512	107.050	92	85
Ostale usluge	1.300.000	2.966.837	2.124.608	228	140
Ukupno ostale usluge	1.409.000	3.068.514	2.240.866	218	137
Travel Value-DFS-roba izvan RH	1.700.000	1.516.551	1.633.394	89	93
Travel Value-DFS-roba iz RH	12.400.000	11.506.029	11.785.563	93	98
Avio prodaja-Ryanair	1.250.000	1.200.488	1.218.808	96	98
Ukupno trgovina	15.350.000	14.223.068	14.637.765	93	97
Caffe bar	6.750.000	6.018.939	6.425.727	89	94
Catering	580.000	542.920	578.492	94	94
Restoran	2.680.000	2.100.704	2.678.731	78	78
Ukupno ugostiteljstvo	10.010.000	8.662.563	9.682.950	87	89
Najam prostora i opreme	5.000.000	5.156.588	4.975.938	103	104
Najam reklama	580.000	604.997	577.213	104	105
Ostali poslovni prihodi	600.000	3.396.787	1.539.006	566	221
Ukupno posl.prihodi	6.180.000	9.158.372	7.092.157	148	129
Državni proračun-kapitalni prijen.	0	0	312.249		
Županija zadarska	0	0	0		
Grad Zadar	0	0	0		
Ukupno dotacije	0	0	312.249		
Tečajne razlike	270.000	243.413	295.511	90	82
Kamate	200.000	211.440	244.337	106	87
Ukupno finan.prihodi	470.000	454.853	539.848	97	84
UKUPNI PRIHODI	70.019.000	72.935.714	68.028.807	104	107

Iz Tablice 3. vidljivo je da je Zračna luka Zadar u 2018. godini ostvarila ukupni prihod u iznosu od 72.935.714 kn.

Ukupni prihodi u odnosu na 2017. godinu veći su za 7% i veći za 4% u odnosu na planirane veličine za 2018. godinu. Odstupanje ostvarenog od planiranih veličina u potpunosti je opravdano budući se poštivalo načelo opreznosti pri izradi plana za 2018. godinu .

► **Prihodi od slijetanja, prihvata i otpreme zrakoplova** u 2018. godini veći su za 11% u odnosu na 2017. godinu.

U odnosu na planiranu veličinu navedeni prihodi veći su za 4%.

Fizički obujam prometa zrakoplova po broju slijetanja veći je za 3% i po tonaži (MTOW) veći je za 3% u odnosu na 2017. godinu .

► **Prihodi od putničkog servisa** u 2018. godini veći su za 12% od ostvarenih u 2017. godini, a na razini su planiranih veličina.

Fizički obujam prometa putnika veći je za 2% u odnosu na 2017. godinu.

► **Prihodi od ostalih usluga** vezanih uz osnovnu djelatnost u 2018. godini veći su za 37% u odnosu na 2017.godinu i za 118% od planiranih veličina.

Prihod od provizije na prodaju karata i višak prtljage smanjen je zbog novog načina obračuna provizije na prodaju karata i viška prtljage Ryanair-a.

Do povećanja prihoda od ostalih usluga u odnosu na 2017. godinu došlo je najvećim dijelom zbog povećanih: prihoda-naknada od prefakturiranih troškova avio-prijevoznicima za prijevoz posade i/ili putnika i hotelski smještaj posade i/ili putnika (2018.=1.723.763 kn , 2017.=1.051.249 kn), te prihoda-usluga korištenja Business-VIP terminala (2018.=462.304 kn, 2017.=380.921 kn). U prihode od ostalih usluga uključena je i naknada za pozicioniranje proizvoda (60.000 kn) .

► **Prihodi od trgovinske djelatnosti** (Travel Value-DFS-roba izvan RH, Travel Value-DFS-roba iz RH i Avio prodaja-Ryanair) manji su za 3% od ostvarenih u 2017. godini i manji za 7% od planiranih veličina, što nije u skladu sa povećanjem fizičkog obujma prometa putnika DFS-a za 1,3%.

Prihodi od Travel Value-DFS (roba izvan RH i iz RH) manji su za 3% u odnosu na 2017.g., što nije sukladno povećanju fizičkog obujma prometa putnika DFS-a za 1,3%.

Sredinom 2015.g. promijenjen je status robe glavnog dobavljača Heinemann, čija je roba prije bila isključivo konsignacijska, a tada je dio robe postao vlastita roba, te prihod nije čista dobit (marža, RUC), nego je prodaja/promet takve vlastite robe evidentiran kao prihod, a nabavna vrijednost prodane robe kao rashod.

Sve prethodno navedeno utjecalo je na smanjenje prihoda Travel Value-DFS-roba izvan RH, a povećanje Travel Value-DFS-roba iz RH , te povećanja troškova prodane robe.

Za usporedbu:

	1-12/2018.	1-12/2017.
PRIHODI-UKUPNO Travel Value-DFS (roba izvan RH i iz RH)	13.022.580	13.418.957
RASHODI-TROŠAK PRODANE ROBE Travel Value-DFS (roba izvan RH i iz RH)	8.179.555	8.480.925
DOBIT Travel Value-DFS (roba izvan RH i iz RH)	4.843.025	4.938.032

U 2018.g. ostvaren je promet u iznosu od 19.260.174 kn (2.601.309 EUR) , što je za 3% manje nego u 2017.g. (19.934.008 kn (2.683.418 EUR)) .

Struktura odlazećih putnika značajno utječe na promet Travel Value-DFS.

Prihodi od Avio prodaje-Ryanair manji su za 2% u odnosu na 2017.g. Na prethodno navedene prihode Zračna luka Zadar nema utjecaj, jer ovise o prodaji kabinskog osoblja Ryanair-a.

► **Prihodi od ugostiteljske djelatnosti** u 2018. godini manji su za 11% u odnosu na 2017. godinu i manji za 13% u odnosu na planirane veličine.

Prihodi кафе бара manji su za 6% u odnosu na 2017.g. i manji za 11% u odnosu na planiranu veličinu.

Do smanjenja prihoda došlo je jer je promet blagajne 3 (bezalkoholna i alkoholna pića-restoran) koja se vodila u 2017.g. u кафе baru, u 2018.g. prebačena u restoran (prihod manji za 329.138 kn). Prihodi su smanjeni i zbog smanjene prodaje cigareta (prihod manji za 169.758 kn) .

Analizirajući ostvareni promet u кафе baru (uzimajući u obzir sve prethodno navedeno), u 2018. g. ostvaren je rast prihoda od 1% u odnosu na 2017.g., što nije u skladu sa povećanjem fizičkog obujma prometa putnika za 2% u odnosu na isto razdoblje 2017.godine.

Struktura putnika značajno utječe i na promet кафе бара.

Prihodi cateringa manji su za 6% u odnosu na 2017.g. i manji za 6% u odnosu na planiranu veličinu, zbog smanjenog broja zahtjeva za uslugama cateringa.

Prihodi restorana manji su za 22% u odnosu na 2017.g. i manji za 22% u odnosu na planiranu veličinu, jer u 2018.g. usluge restorana nisu koristili piloti na obuci iz Omana (Ministarstvo obrane RH) i od kolovoza 2018.g. raskinut je ugovor s Ministarstvom obrane RH o prehrani pilota (zbog završetka izgradnje vlastite kuhinje).

► **Poslovni prihodi** u 2018. godini veći su za 29% u odnosu na prethodnu godinu i veći za 48% u odnosu na planirane veličine.

Prihodi od najma prostora i opreme veći su za 4% u odnosu na 2017.g. i za 3% u odnosu na planirane veličine što je sukladno ugovorima o najmu prostora i opreme.

Prihod od najma reklama povećani su sukladno ugovorima o najmu reklama.

Ostali poslovni prihodi značajno su povećani zbog: prihoda od ukidanja dugoročnog rezerviranja za troškove po sudskom sporu sa Osijek-Koteks d.d. (za privremene situacije) u iznosu od 1.399.005 kn sukladno presudi po kojoj smo izgubili sudski spor sa Osijek-Koteks d.d., prihoda od naknadno naplaćenih potraživanja iz prethodnih godina koja su bila vrijednosno usklađena u iznosu od 971.867 kn (874.974 kn odnosi se na djelomično naplaćeno potraživanje od Turističke zajednice Zadarske županije), te prihoda od provizije na prodano gorivo (2018.=478.518 kn , 2017.=473.090 kn).

► **Prihodi od dotacija** , od strane Državnog proračuna nisu evidentirani.

U 2018. godini iznos investicije (trošak stjecanja) veći je od primljene potpore, odnosno iz proračuna je financiran potporama samo dio investicije, stoga nema razloga iskazivati dio potpore na prihode jer ionako ne dosežu, ukupno gledajući, nabavnu vrijednost.

Ukoliko su potpore u ukupnom iznosu po investiciji do razine nabavne vrijednosti, treba ih i u cijelosti tako knjižiti (bez korekcije na prihodima) .

U razdoblju od 01.01.-31.12.2018. godine Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je za investicije doznačilo sredstva u ukupnom iznosu od 2.039.147 kuna – financiranje rekonstrukcije i dogradnje glavne stajanke-1. faza, što je se sukladno primjeni računovodstvene politike evidentiranja državne potpore povezane s imovinom evidentiralo metodom koja oduzima potporu pri izračunavanju knjigovodstvenog iznosa imovine , na način da se potpora priznaje kao prihod, tijekom vijeka upotrebe imovine koja se amortizira, smanjenjem troška amortizacije.

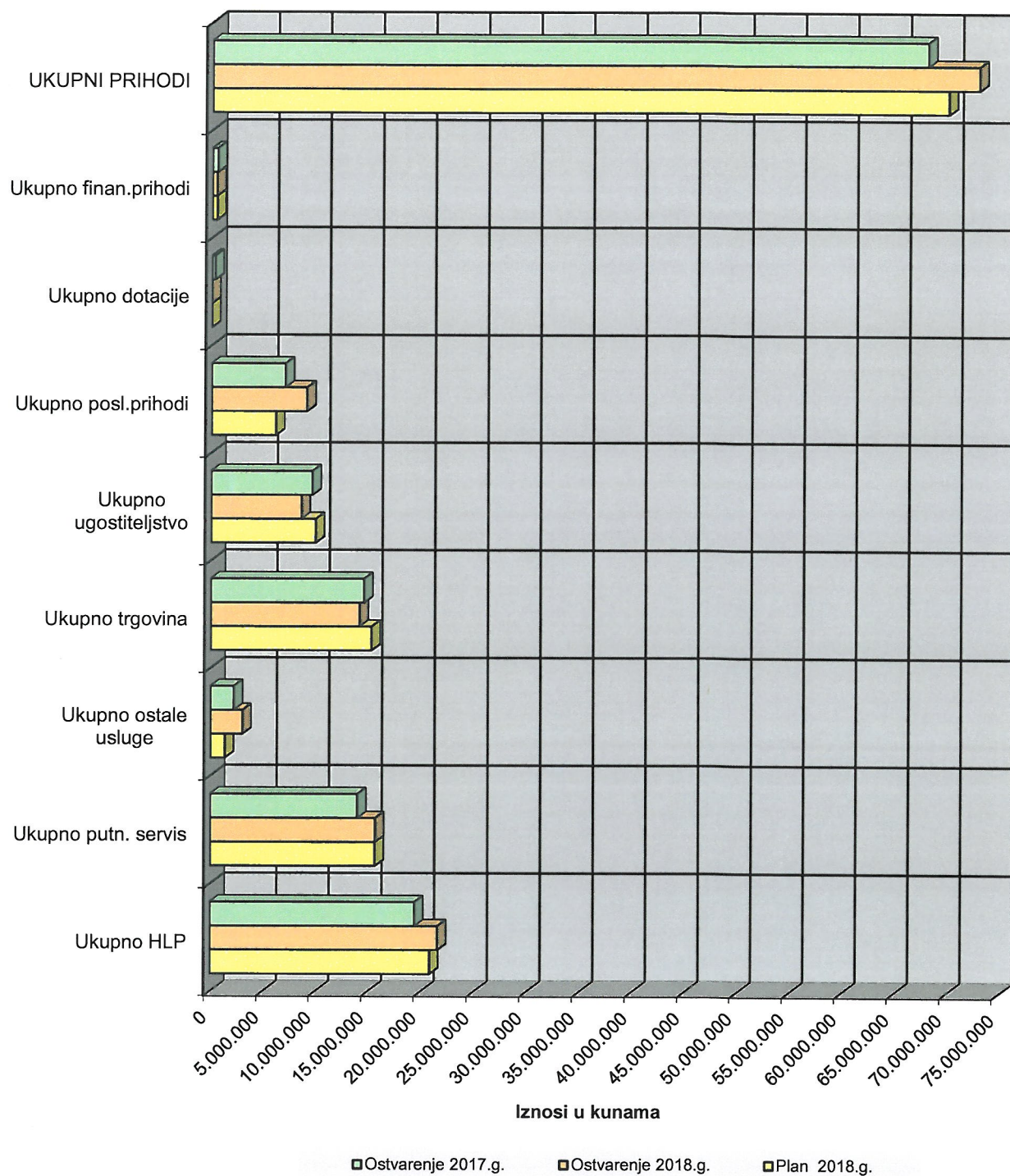
U razdoblju od 01.01.-31.12.2017. godine Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je za investicije doznačilo sredstva u ukupnom iznosu od 3.100.000 kuna – sufinanciranje nabave sustava video nadzora operativnih površina (1.538.756 kn) i dva RTG uređaja za ručnu prtljagu (1.561.244 kn), što je se sukladno primjeni računovodstvene politike evidentiranja državne potpore povezane s imovinom evidentiralo metodom koja oduzima potporu pri izračunavanju knjigovodstvenog iznosa imovine, na način da se potpora priznaje kao prihod, tijekom vijeka upotrebe imovine koja se amortizira, smanjenjem troška amortizacije.

► **Financijski prihodi** ostvareni u 2018.g. manji su za 16% u odnosu na 2017.godinu i za 3% u odnosu na planirane veličine.

Financijski prihodi su uglavnom prihodi od kamata na oročena novčana sredstva (211.440 kn), te prihodi od obračunanih pozitivnih tečajnih razlika temeljem potraživanja i obveza iskazanim u stranim valutama .

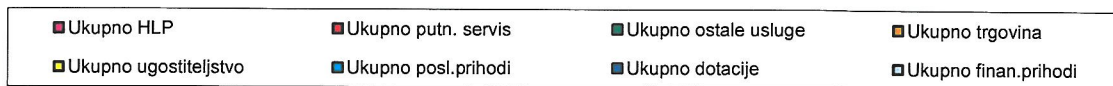
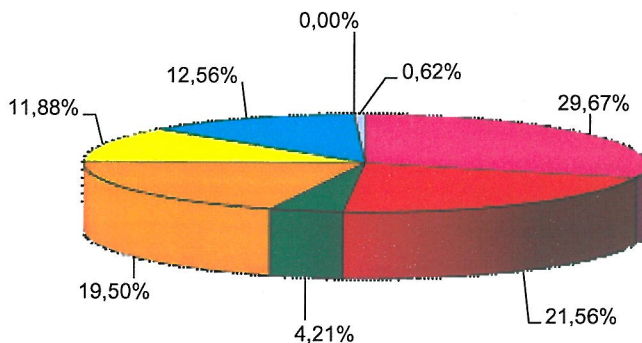
Odstupanje od planiranih veličina je opravdano, jer se ne može predvidjeti fluktuacija kamatnih stopa i tečaja referentnih valuta i njihov međusobni odnos .

Slika 3.1. Prihodi Zračne luke Zadar u 2018.g.

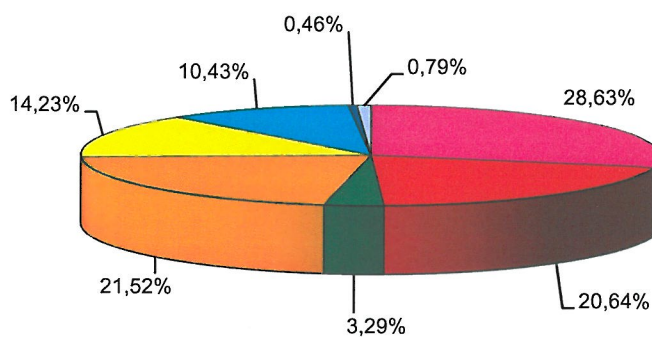

Iz strukture prihoda (Slika 3.2. i Slika 3.3.) vidljivo je da u 2018. godini nije došlo do značajnih promjena u odnosu na 2017. godinu .

Slika 3.2. Struktura prihoda u 2018.g.

Slika 3.3. Struktura prihoda u 2017.g.

3.2. Rashodi Zračne luke Zadar u 2018. godini (Tablica 4.)

	Plan 2018.g.	Ostvarenje 2018.g.	Ostvarenje 2017.g.	Indeks na plan 2018.g.	Indeks na ostv. 2017.g.
	(1)	(2)	(3)	(4=2/1*100)	(5=2/3*100)
Troškovi sirovina i materijala	2.100.000	1.580.310	2.003.053	75	79
Utrošena el. energija	1.150.000	1.108.616	962.026	96	115
Utrošeno gorivo	400.000	295.539	340.003	74	87
Sitan inventar	800.000	621.214	712.161	78	87
Materijalni troškovi	4.450.000	3.605.679	4.017.243	81	90
Usluge telefona	290.000	256.125	283.765	88	90
Poštanske i prijevozne usl.	600.000	1.646.919	1.101.979	274	149
Tekuće i invest. održavanje	3.000.000	1.363.931	3.509.514	45	39
Zakupnina	205.000	189.121	201.904	92	94
Intelektualne i osobne usl.	850.000	1.014.880	525.393	119	193
Komunalne usluge	660.000	628.517	616.822	95	102
Vanjske usl. reprezent. (ugost.)	50.000	27.131	48.847	54	56
Usluge čuvanja imovine i usluge zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage	3.000.000	3.167.356	2.630.295	106	120
Ostale usluge (šped.usl.,reg.prom.sred.)	1.650.000	1.513.351	1.547.361	92	98
Troškovi usluga	10.305.000	9.807.331	10.465.880	95	94
Dnevnice i putni troškovi	450.000	308.193	412.581	68	75
Naknade troškova zaposl.	1.250.000	1.442.218	1.447.167	115	100
Nadzorni odbor i Komisija za reviziju	160.000	156.078	159.432	98	98
Reprezentacija	70.000	48.415	66.654	69	73
Promidžba, wellcome i pokl.	420.000	328.560	460.726	78	71
Premije osiguranja	1.100.000	1.179.007	1.036.398	107	114
Bankovne usluge	280.000	273.831	267.110	98	103
Doprinosi i članarine	330.000	299.691	213.535	91	140
Takse i porezi	5.000	1.918	4.445	38	43
Stručno obraz. i literatura	500.000	277.001	482.823	55	57
Ostalo (v.u.potraž.,zdrav.nadz.)	800.000	3.676.977	1.403.656	460	262
Ostali troškovi poslovanja	5.365.000	7.991.889	5.954.527	149	134
Kamate	1.000	928.471	474	92.847	195.880
Tečajne razlike	450.000	595.409	433.539	132	137
Financijski rashodi	451.000	1.523.880	434.013	338	351
Troškovi prodane robe	11.400.000	10.466.784	10.883.960	92	96
Troškovi plaće	24.670.000	24.660.937	23.169.308	100	106
Troškovi amortizacije	6.350.000	6.011.411	6.297.394	95	95
UKUPNI RASHODI	62.991.000	64.067.911	61.222.325	102	105

Iz Tablice 4. vidljivo je da je Zračna luka Zadar u 2018. godini ostvarila ukupne rashode u iznosu od 64.067.911 kn .

Ukupni rashodi u odnosu na 2017. godinu veći su za 5% , a u odnosu na planirane veličine veći su za 2% .

► **Materijalni troškovi** u 2018. godini manji su za 10% od ostvarenih u 2017. godini i manji za 19% u odnosu na planirane veličine .

Troškovi sirovina i materijala smanjeni su zbog smanjenja prihoda cateringa i restorana.

Troškovi električne energije povećani su u odnosu na 2017. godinu zbog povećanja jedinične cijene električne energije za cca. 15%.

► **Troškovi usluga** u 2018. godini manji su za 6% u odnosu na 2017. godinu i manji za 5% u odnosu na planirane veličine .

Troškovi poštanskih i prijevoznih usluga veći su i od planiranih i od ostvarenih u 2017.g., jer su u ovoj kategoriji evidentirani i troškovi prijevoza posada i/ili putnika i hotelski smještaj posade i/ili putnika po nalogu zrakoplovnih kompanija-koji im se prefakturiraju, stoga je takve zahtjeve zrakoplovnih kompanija vrlo teško predvidjeti odnosno planirati ovu kategoriju troškova.

U 2018.g. troškovi prijevoza posada i /ili putnika i hotelski smještaj posade i/ili putnika iznose 1.438.174 kn , a u 2017.g. iznosili su 970.815 kn .

Troškovi tekućeg i investicijskog održavanja značajno su smanjeni u odnosu na 2017. godinu, a u 2017.g. najvećim dijelom odnosili su se na pojačano održavanje operativne površine ZL Zadar (420.420 kn), radove na sanaciji izolacije krovova (494.850 kn) i pojačano održavanje-sanaciju dijela sjeverne strane osnovne staze USS-e 04-22 (494.578 kn) .

Troškovi tekućeg i investicijsko održavanja u 2018. godini najvećim dijelom odnose se na: godišnji servis vatrogasnog vozila (12.048 kn), redovan godišnji servis vanjskih i unutarnjih klima (47.535 kn), godišnji servis RTG uređaja (62.817 kn), servis sustava naplate parkinga (32.342kn), popravak RTG uređaja (15.418 kn), redovan servis industrijskih vrata (13.100 kn), skidanje naslaga guma na USS 14-32 (46.800 kn), nabavu pjenu za gašenje požara (22.400 kn), godišnji servis automatskih vrata (18.870 kn), intervenciju na mreži Zračne luke Zadar (16.800 kn), zamjenu HI-TRAX elektronike RTG-a (16.679 kn), inspekciju boca dišnih aparata (26.662 kn), obnovu horizontalnih oznaka na USS 04-22 (49.904 kn), popravak uređaja lonscan-reparaciju HI-TRAX elektronike RTG-a (18.319 kn), umrežavanje plinodetektora sa vatrodojavama-plinodojavna centrala, detektori plina (17.389 kn), tapaciranje sjedala vatrogasnih vozila i traktora i navlaka za uređaj za mjerenje sile kočenja (17.566 kn), te godišnju naknadu za redovito održavanje i servisiranje IP videonadzora (20.000 kn).

Troškovi zakupnina smanjeni su jer je u travnju 2018.g. otkupljeno vozilo za odleđivanje zrakoplova od Zračne luke Zagreb, a do tada se plaćao mjesečni zakup u iznosu od 4.500 kn.

Troškovi intelektualnih i osobnih usluga najvećim dijelom odnose se na: analizu poslovanja „clean start“ (98.500 kn), reviziju godišnjih financijskih izvještaja (60.000 kn), odvjetničke usluge (43.502 kn), procjenu vrijednosti zemljišta u obuhvatu Zračne luke Zadar (27.000 kn), analizu učinkovitosti-sistematizaciju radnih mjesta (118.500 kn), konzultantske usluge za primjenu GDPR uredbe-zaštita osobnih podataka (98.000 kn), izradu prometne studije zemaljske strane-„Landside“ (139.000 kn), glavnu studiju razvoja Zračne luke Zadar (158.000 kn), izradu studije pred-izvodivosti „Rekonstrukcije i dogradnje operativnih površina“ (62.000 kn), te na provedbu EU projekta „Step-up“ (127.380 kn).

Do odstupanja ostvarenih troškova intelektualnih i osobnih usluga u 2018.g. u odnosu na planiranu veličinu došlo je najvećim dijelom zbog provedbe EU projekta „Step-up“ (127.380 kn).

Troškovi usluga čuvanja imovine i usluga zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage povećani su zbog uvođenja novog zaštitara za kontrolu pristupa sa vojne strane na civilnu stranu Zračne luke Zadar u rujnu 2017.g., te zbog povećanja fizičkog obujma prometa putnika.

U kategoriju ostale usluge uključene su: usluge kontrole kakvoće i atestiranja dobara-atestiranje rasvijetljenosti stajanke za komercijalno i generalno zrakoplovstvo, mjerenje sustava rasvjete operativnih površina Zračne luke Zadar, ispitivanje statike postojeće zgrade i recertifikacija sustava upravljanja kvalitetom (215.694 kn), usluge studentskog servisa (2018.=372.695 kn , 2017.=397.256 kn), usluge prijevoza radnika na posao i s posla (2018.=605.894 kn , 2017.=417.747 kn), špediterske usluge (2018.=116.260 kn , 2017.=57.403 kn), te usluge registracije prijevoznih sredstava i usluge oglašavanja u tisku - objave oglasa javne nabave .

► **Ostali troškovi poslovanja** u 2018. godini veći su za 34% od ostvarenih u 2017. godini i za 49% od planiranih veličina .

Naknade troškova zaposlenima u 2018. godini odnose se najvećim dijelom na: otpremnine zbog odlaska u mirovinu (2018.=374.612 kn , 2017.=378.729 kn), prigodne nagrade (2018.=582.320 kn , 2017.=363.590 kn), te na naknade troškova prijevoza radnika na posao (2018.=365.885 kn , 2017.=356.395 kn) sukladno Kolektivnom ugovoru (naknade troškova prijevoza radnika na posao isplaćuju se svim radnicima po prebivalištima gdje nema organizirani prijevoz Zračne luke Zadar (sve osim grad Zadar), mjesečno u iznosu stvarne cijene autobusne karte)).

Naknade troškova zaposlenima povećane su za 15% u odnosu na planirane veličine, a povećanje se najveći dijelom odnosi na isplatu neoporezivog dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća) u ukupnom iznosu od 192.000 kn (1.500 kn * 128 radnika).

Troškovi promidžbe značajno su smanjeni, a smanjenje se najvećim dijelom odnosi na troškove sponzoriranja u cilju promidžbe na kineskom tržištu u 2017.g..

Troškovi doprinosa i članarina povećani su za 40% u odnosu na 2017. godinu, a povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje članarine Hrvatskoj gospodarskoj komori zbog ulaska u III. skupinu poduzetnika koji plaćaju veću mjesečnu članarinu (2018.=47.676 kn, 2017.=12.996 kn), te povećanje novčane naknade za neispunjenje kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (2018. = 49.533 kn = 4.127,76 kn*12 mj. , 2017.= 35.381 kn = 2.948,40 kn*12 mj.) sukladno primjeni Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Nar.nov., br. 157/13., 152/14. i 39/18.).

Troškovi klasificirani u kategoriju ostalo značajno su povećani u odnosu na 2017.g. i na planirane veličine, a povećanje se odnosi na:

- troškove ovršnog i sudskog postupka u iznosu od 245.118 kn sukladno pravomoćnoj presudi po kojoj smo izgubili sudski spor sa Osijek-Koteks d.d. (za privremene situacije),
- na otpis dijela potraživanja od Osijek-Koteks d.d. u iznosu od 930.042 kn koje nije bilo vrijednosno usklađeno u prethodnim razdobljima (po računu br. 1014 od 09.08.2011.g. za ugovornu kaznu i naknadu štete) sukladno pravomoćnoj presudi po kojoj smo izgubili sudski spor sa Osijek-Koteks d.d. (za privremene situacije),
- troškove dugoročnog rezerviranja za potencijalni gubitak po započetom sudskom sporu sa Osijek-Koteks d.d. (za okončane situacije) u iznosu od 821.163 kn. Za prethodno navedeni spor bilo je potrebno provesti dodatno rezerviranje troškova, kako bi se pokrio rizik terećenja rezultata budućih razdoblja u slučaju gubitka spora (zbog nepovoljnog pravomoćnog završetka parnice sa Osijek-Koteks d.d. za privremene situacije, vjerojatnost povoljnog ishoda parnice za okončane situacije je smanjena),
- rezerviranje za troškove neiskorištenih godišnjih odmora 2018.godine u iznosu od 1.153.916 kn, sukladno primjeni članka 11., stavka 5. Zakona o porezu na dobit.

U troškove pod ostalo uključeni su: naknadno utvrđeni troškovi poslovanja-po izvansudskoj nagodbi bivšoj članici Uprave isplaćena je otkupna vrijednost police životnog osiguranja (bruto iznos=133.099 kn), troškovi zdravstvenog nadzora, troškovi obveznih liječničkih pregleda i troškovi darovanja (donacija).

► **Financijski rashodi** u 2018. godini značajno su povećani u odnosu na ostvarene u 2017. godini i u odnosu na planirane veličine.

Kamate su značajno povećane u odnosu na ostvarene u 2017. godini i na planirane veličine, a povećanje se odnosi na zatezne kamate (927.957 kn) sukladno pravomoćnoj presudi po kojoj smo izgubili sudski spor sa Osijek-Koteks d.d.

Negativne tečajne razlike obračunate temeljem potraživanja i obveza iskazanim u stranim valutama veće su za 37% u odnosu na 2017. godinu i veće za 32% od planiranih veličina.

Odstupanje od planiranih veličina je opravdano, jer se ne mogu predvidjeti tečajevi referentnih valuta i njihov međusobni odnos.

► **Troškovi prodane robe** u 2018. godini manji su za 4% od ostvarenih u 2017. godini i manji za 8% u odnosu na planirane veličine, a proizašli su prema prihodima caffè bara i Travel Value-DFS-roba iz RH (pojašnjeno je pod Prihodi od trgovinske djelatnosti i Prihodi od ugostiteljske djelatnosti - str.13-14).

► **Troškovi plaća** ostvareni u 2018.g. veći su za 6% od ostvarenih u 2017. godini i na razini su planiranih veličina.

Do povećanja troškova plaće u odnosu na 2017.g. došlo je najvećim dijelom zbog planiranog povećanja fizičkog obujma prometa zrakoplova i putnika koje je utjecalo na potrebu za povećanjem sezonske radne snage.

Prosječan broj zaposlenih (utvrđen na temelju ostvarenih sati rada) u 2018.g. iznosio je 180 zaposlenih, što je za 5% više od prosječnog broja zaposlenih (utvrđenog na temelju ostvarenih sati rada) u 2017.g. (172 zaposlenih) .

Prosječan broj zaposlenih po mjesecima u 2018.g. iznosio je 175 zaposlenih, što je za 5% više od prosječnog broja zaposlenih po mjesecima u 2017.g. (167 zaposlenih), a što je za 2% manje od planiranog prosječnog broja zaposlenih po mjesecima u 2018.g. (178 zaposlenih).

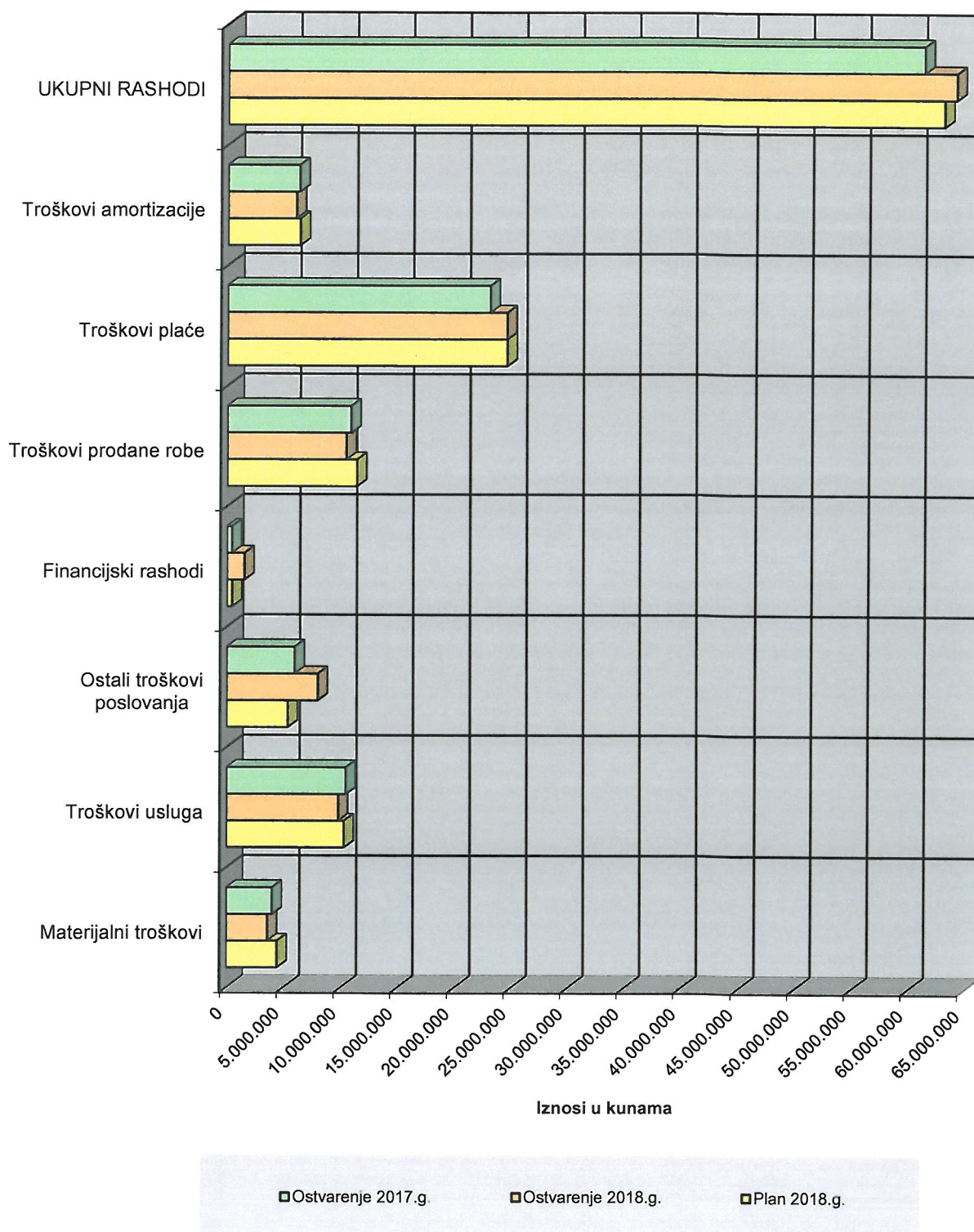
Na datum bilance (31.12.2018.) bilo je zaposleno 128 djelatnika.

Prosječno isplaćena neto plaća po zaposlenom iznosila je 6.253 kuna , što je za 0,2% iznad prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj koja je u 2018. godini iznosila 6.242 kuna.

Prosječno isplaćena neto plaća za 2018.g. prema NKD-u (Nacionalna klasifikacija djelatnosti) za H » 52 Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu (gdje pripada Zračna luka Zadar d.o.o.) iznosila je 7.654 kuna (Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske-Priopćenje od 20.02.2019.), što je više za 22% od prosječno isplaćene neto plaće po zaposlenom u Zračnoj luci Zadar .

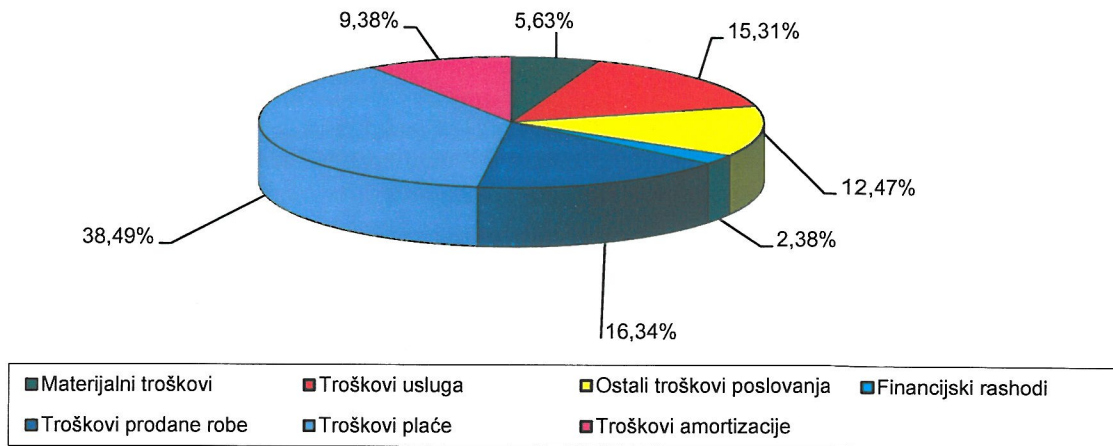
► **Troškovi amortizacije** u 2018.g. manji su za 5% u odnosu na 2017. godinu i manji za 5% u odnosu na planiranu veličinu, a proizašli su prema zakonskim stopama, ostatkom vrijednosti i korisnim vijekom uporabe dugotrajne imovine , te predviđenim investicijskim ulaganjima .

Slika 4.1. Rashodi Zračne luke Zadar u 2018.g.

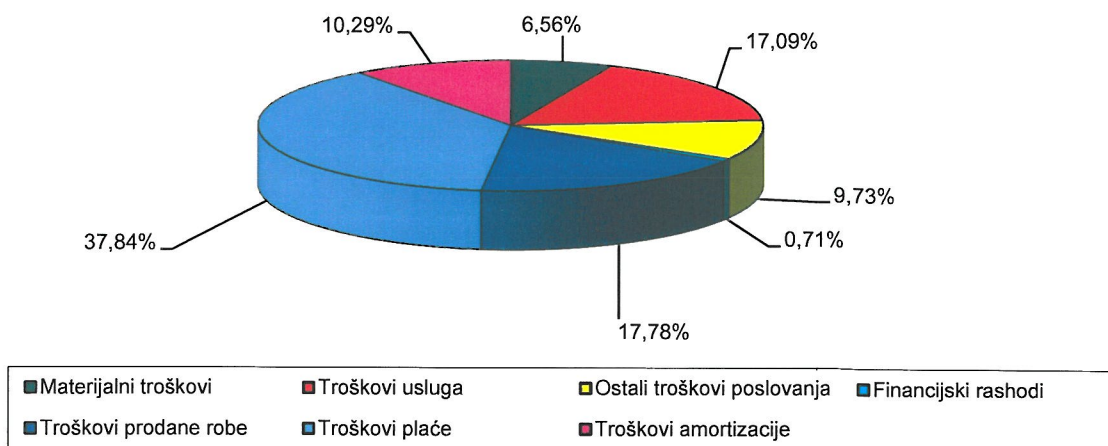

Iz strukture rashoda (Slika 4.2. i Slika 4.3.) vidljivo je da u 2018. godini nije došlo do značajnijih promjena u odnosu na 2017. godinu , te da najveći udio od 38,49% zauzimaju troškovi plaća .

Slika 4.2. Struktura rashoda u 2018.g.

Slika 4.3. Struktura rashoda u 2017.g.

3.3. Dobit Zračne luke Zadar u 2018. godini (Tablica 5.)

	Plan 2018.g.	Ostvarenje 2018.g.	Ostvarenje 2017.g.	Indeks na plan 2018.g.	Indeks na ostv. 2017.g.
	(1)	(2)	(3)	(4=2/1*100)	(5=2/3*100)
UKUPNI PRIHODI	70.019.000	72.935.714	68.028.807	104	107
UKUPNI RASHODI	62.991.000	64.067.911	61.222.325	102	105
DOBIT prije oporezivanja	7.028.000	8.867.803	6.806.482	126	130
POREZ NA DOBIT	1.350.000	1.488.568	1.416.678	110	105
DOBIT FINANC.GODINE	5.678.000	7.379.235	5.389.804	130	137

Zračna luka Zadar je u 2018. godini ostvarila dobit prije oporezivanja u iznosu od 8.867.803 kn .

Ostvarena dobit prije oporezivanja u iznosu od 8.867.803 kn razlika je ostvarenih prihoda (72.935.714 kn) i rashoda (64.067.911 kn).

Izračun poreza na dobit temelji se na odredbama Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16 i 106/18) i Pravilnika o porezu na dobit (Nar. nov., br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18 i 1/19).

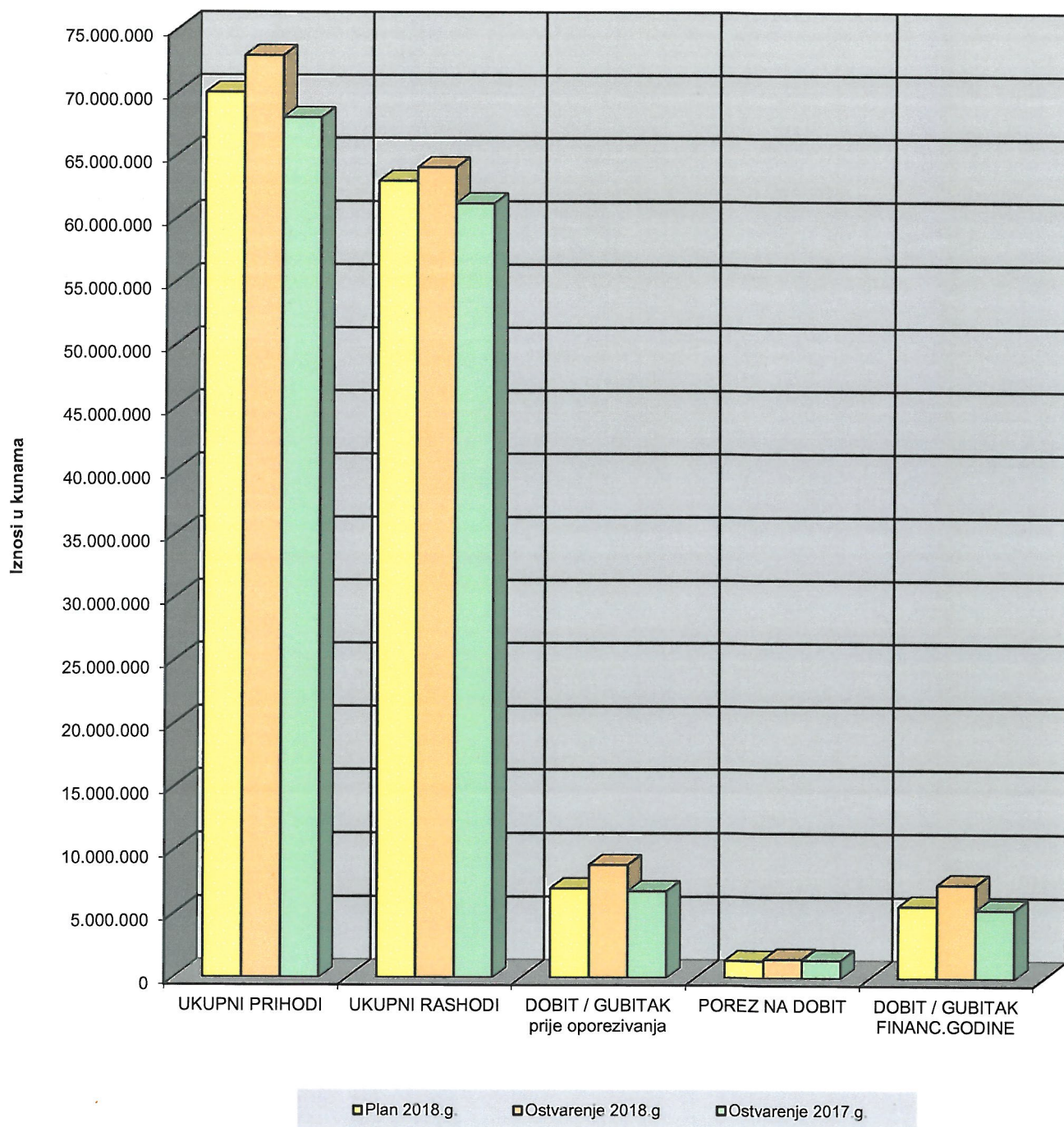
Porezna osnovica iznosi 8.269.822 kn .

Obveza poreza na dobit za tekuću poslovnu godinu iznosi 1.488.568 kn .

Dobit financijske godine iznosi 7.379.235 kn, a nastala je umanjnjem dobiti prije oporezivanja za porez na dobit .

Odstupanje ostvarene dobiti od planirane veličine i ostvarene dobiti u 2017.g. uzrokovano je povećanjem prihoda što je prethodno pojašnjeno na str. 13-15 .

Slika 5.1. Dobit Zračne luke Zadar u 2018.g.

4.Dobit

U 2018. godini , kao razlika iskazanih ukupnih prihoda (72.935.714,01 kn) i ukupnih rashoda (64.067.911,42 kn) utvrđena je dobit prije oporezivanja , u iznosu od 8.867.802,59 kn .

Prihodi od djelatnosti (uk.prihodi-(dotacije+tečajne razlike)) iznose 72.692.301 kn , što je za 8% više u odnosu na 2017.godinu (67.421.047 kn) .

Rashodi od djelatnosti (uk.rashodi-tečajne razlike) iznose 63.472.502 kn , što je za 4% više u odnosu na 2017.godinu (60.788.786 kn) .

Bitno je istaknuti da prihodi od djelatnosti u potpunosti pokrivaju rashode od djelatnosti (114,5%) , što je za 4 indeksna poena više nego u 2017. godini (110,9%) .

Prihodi od djelatnosti dostatni su za potpuno pokriće materijalnih troškova, troškova usluga, ostalih troškova poslovanja, troškova prodane robe, troškova plaća i troškova amortizacije, te je ostvaren pozitivan rezultat iz poslovnih aktivnosti - djelatnosti .

Obveza poreza na dobit za tekuću poslovnu godinu iznosi 1.488.567,92 kn .

Dobit financijske godine iznosi 7.379.234,67 kn , a nastala je umanjnjem dobiti prije oporezivanja za porez na dobit .

Sukladno čl. 406 Zakona o trgovačkim društvima (Nar.nov.,br.152/11-pročišćeni tekst, 111/12, 68/13 i 110/15), **Uprava Zračne luke Zadar predlaže da se dobit ostvarena u 2018. godini, u iznosu od 7.379.234,67 kuna, rasporedi u skladu sa odlukom Skupštine Društva .**

5. Ostale aktivnosti tijekom 2018. godine

Tijekom 2018. godine, a posebno u vrijeme prije turističke sezone napravljene su sve potrebne radnje radi podizanja kvalitete usluge .

Iz Tablice: Ulaganja u infrastrukturu i opremu u 2018. godini vidljivo je da je Zračna luka Zadar i u 2018. godini nastavila sa razvojnim projektima ulaganja u infrastrukturu i opremu, kako bi kvalitetu pružanja usluga podigla na što veći nivo i zadovoljila sve propisane sigurnosne standarde.

Tijekom 2018. godine u infrastrukturu i opremu ukupno je uloženo **5.100.191,78** kn .

U infrastrukturu i opremu uloženo je **3.061.044,78** kn vlastitih sredstava, a **2.039.147,00** kn sredstava državnog proračuna.

NAZIV PROJEKTA	VLASTITA SREDSTVA	SREDSTVA DRŽAVNOG PRORAČUNA	UKUPNO ULAGANJE po projektu
	(bez PDV-a)	(bez PDV-a)	(bez PDV-a)
Staza za vožnju A,F,H-vertikalna i horizontalna signalizacija	32.000,00		32.000,00
Rekonstrukcija i dogradnja USS 14-32 i staza za vožnju A-H	113.500,00		113.500,00
Rekonstrukcija i dogradnja glavne stajanke	258.253,11	2.039.147,00	2.297.400,11
Putnička zgrada-interijeri u ulaznom holu	8.752,17		8.752,17
Restoran-preuređenje	30.000,00		30.000,00
Oprema	790.392,11		790.392,11
Skladište DFS-a novo	669.720,60		669.720,60
Prostor za azil	439.853,92		439.853,92
Carinsko skladište-skladišni prostori	16.940,00		16.940,00
Transportna sredstva - osobni automobili i ostala transportna sredstva	632.533,37		632.533,37
Software-licence za programe	69.099,50		69.099,50
UKUPNO ULAGANJA:	3.061.044,78	2.039.147,00	5.100.191,78

5.1. Izvedene investicije u 2018. godini

U 2018. godini realizirane su slijedeće investicije:

- U 2018. godini izvršeno je ulaganje za izradu parcelacijskog elaborata za rekonstrukciju i dogradnju kritičnih površina USS-a 14-32 i staza za vožnju „A-H“, u ukupnom iznosu od 113.500,00 kn. Navedena investicija financirana je iz vlastitih sredstava u ukupnom iznosu.
- U 2018. godini izvršeno je ulaganje u rekonstrukciju i dogradnju glavne stajanke u ukupnom iznosu od 2.297.400,11 kn, a odnosi se na izradu parcelacijskog elaborata, izrada tehničke dokumentacije u koju su uključeni: geodetski snimak postojećeg stanja, posebna geodetska podloga, ispitivanje postojećih elektroinstalacija, geomehanički i istražni radovi, idejni projekt za ishođenje lokacijske dozvole i glavni građevinski i elektro projekt, te građevinski radovi na rekonstrukciji i dogradnji glavne stajanke - 1. faza (1. privremena situacija = 2.039.147,00 kn). Navedena investicija financirana je iz vlastitih sredstava u iznosu od 258.253,11 kn, a iz sredstava državnog proračuna u iznosu od 2.039.147,00 kn.
- U 2018. godini izvršeno je ulaganje u rekonstrukciju prostora ureda mjenjačnice u ukupnom iznosu od 8.752,17 kn. Navedena investicija financirana je iz vlastitih sredstava.
- U 2018. godini izvršeno je ulaganje u izradu elaborata staza za vožnju A,F i H, izrada prometno tehnološkog rješenja staze za vožnji A, F i H, izrada projekta oznaka i znakova na stazama za vožnju A, F i H u ukupnom iznosu od 32.000,00 kn. Navedena investicija financirana je iz vlastitih sredstava u ukupnom iznosu.
- U 2018. godini izvršeno je ulaganje u izradu projekta za preuređenje restorana“ Airbus 320“ u ukupnom iznosu od 30.000,00 kn. Navedena investicija financirana je iz vlastitih sredstava.
- U 2018. godini izvršeno je ulaganje: u skladište DFS-a i pristupne ceste, napravljen je idejni projekt za uređenje DFS-a, izvršene su geodetske izmjere, geodetske usluge iskolčenja pristupne ceste i izgradnja spojne pristupne ceste, u ukupnom iznosu od 669.720,60 kn. Navedena investicija financirana je iz vlastitih sredstava u ukupnom iznosu.
- U 2018. godini izvršeno je ulaganje za nabavu novih automatskih vrata za radionicu u ukupnom iznosu od 16.940,00 kn. Navedena investicija financirana je iz vlastitih sredstava.
- U 2018. godini izvršeno je ulaganje za uređenje prostora za azil i INAD u ukupnom iznosu od 439.853,92 kn . Navedena investicija financirana je iz vlastitih sredstava u ukupnom iznosu.

5.2. Oprema

- U 2018. godini nabavljena je oprema u ukupnoj vrijednosti od 790.392,11 kn: printeri za prodaju karata u iznosu od 44.500,00 kn, računala u iznosu od 31.200,00, skeneri za prtljagu u iznosu od 46.046,00 kn, sustav za prepoznavanje registracija u iznosu od 108.500,00 kn, terminal za plaćanje putem kreditnih kartica na parking u iznosu od 19.280,00 kn, uređaji za prihvatanje kartičnih plaćanja u iznosu od 15.392,25 kn, parkirni info paneli za taxi parking u iznosu od 17.900,00 kn, vatrogasni mobilni ventilator za odimljavanje zadimljenih prostorija u iznosu od 37.000,00 kn, GPU testeri za testiranje agregata u iznosu od 88.114,68 kn, terminali za samostalnu registraciju putnika u iznosu od 298.500,00 kn, PDA uređaji za prepoznavanje 2D koda u iznosu od 21.603,55 kn i ostala oprema. Navedena oprema financirana je iz vlastitih sredstava u ukupnom iznosu.
- U 2018. godini nabavljeno je rabljeno osobno vozilo „Polo“ u iznosu od 61.110,00 kn, četka i plug za čišćenje snijega, prednja traktorska ploča i hidraulični sustav u ukupnom iznosu od 173.000,00 kn, kabina za traktor u iznosu od 44.750,00 kn, odleđivač zrakoplova u iznosu od 112.966,80 kn, transporter sa duplom kabinom u iznosu od 236.000,00 kn. Navedena transportna sredstva financirana su iz vlastitih sredstava .

5.3. Informatika

U 2018. godini na polju informatizacije realizirano je slijedeće:

- Uloženo je u nadogradnju programiranja i licence za programe, proširenje software, u ukupnom iznosu od 69.099,50 kn, a financirano je iz vlastitih sredstava.

5.4. Ostalo

- Hortikulturno uređenje okoliša nastavljeno je i tijekom 2018. godine .

6. Opis glavnih rizika i nesigurnosti kojima je Zračna luka Zadar izložena

6.1. Izloženost cjenovnom riziku

Budući da se svi ugovori sa stranim avio prijevoznicima ugovaraju u stranim valutama , konkretno u eurima (EUR), Zračna luka Zadar je zanemarivo malo izložena cjenovnom, a znatno više valutnom riziku.

6.2. Izloženost valutnom riziku

Valutni rizik ugrožava sva društva koja su poslovanjem povezana s inozemstvom, pa sukladno tome i Zračnu luku Zadar .

Valutnim rizicima može se upravljati kombinacijom instrumenata, kao što su balansiranje priljeva i odljeva u istoj valuti, ubrzanje plaćanja, korištenje terminskih deviznih transakcija, ograđivanjem (hedging) i drugi .

Zračna luka Zadar upravlja valutnim rizicima balansiranjem priljeva i odljeva u istoj valuti , te ubrzanjem plaćanja .

6.3. Izloženost kamatnom riziku

Kamatni rizik proizlazi iz mogućih promjena razina kamatnih stopa na tržištu kapitala, što povlači i visinu cijene tuđih izvora kapitala.

Zračna luka Zadar ne koristi izvore financiranja od financijskih institucija tako da nema rizika na novčani tok i rezultat poslovanja po osnovi kretanja kamatnih stopa na tržištu kapitala.

6.4. Izloženost kreditnom riziku

Pod pojmom izloženost kreditnom riziku, ponajprije se misli na potraživanja na osnovi danih kredita, na potraživanja od kupaca, te razna druga potraživanja (od države, od radnika i dr.) za koja, također, postoji opasnost da se neće naplatiti u cijelosti, odnosno da se neće naplatiti planiranom dinamikom .

Najveći kreditni rizik Zračne luke Zadar je onaj u odnosu na potraživanje od kupaca. Ukupna potraživanja od kupaca na dan 31.12.2018. godine iznose 3.458.679 kn.

Najveći dio potraživanja od kupaca odnosi se na:

	Stanje 31.12.2018.	Stanje 25.03.2019. (dospjelo potraživanje)
Turistička zajednica Zadarske županije	874.974 kn	0 kn
Croatia Airlines d.d.	714.865 kn	112.236 kn
352 SOW/FM	286.995 kn	135.081 kn
Ryanair	284.814 kn	40.148 kn
LOT Polish Airlines	267.270 kn	0 kn
NEOS SPA	106.004 kn	0 kn
Ukupno	2.534.922 kn	287.465 kn

Najveća dospjela, a ne naplaćena potraživanja od kupaca na dan 25.03.2019.g. odnose se na potraživanje od 352 SOW/FM United States Air Force (135.081 kn) i na potraživanje od Croatia Airlines d.d. (112.236 kn) .

Od ukupnih potraživanja od kupaca izuzeta su vrijednosno usklađena potraživanja-sporna, utužena potraživanja u ukupnom iznosu od 1.326.265 kn . Najznačajnije vrijednosno usklađeno potraživanje odnosi se na potraživanje od ScandJet-a u iznosu od 1.241.995 kn (167.439 EUR) koje je utuženo. Kod utuženih potraživanja problem naplate predstavlja i činjenica da su pojedine tvrtke otišle u stečaj, te nemaju imovinu iz koje bi se potraživanja mogla naplatiti .

6.5. Izloženost riziku likvidnosti i riziku novčanog tijeka

Likvidnost poslovanja je sposobnost trgovačkog društva za pravodobno namirenje obveza. Sukladno tome pokazatelji likvidnosti izražavaju koliko je trgovačko društvo sposobno podmirivati dospjele kratkoročne obveze. Uz pojam likvidnosti neizbježno se javlja i pojam solventnosti. Kada se govori o solventnosti tada je riječ o sposobnosti trgovačkog društva da trajno ispunjava sve dospjele obveze (kratkoročne i dugoročne) .

6.5.a. Koeficijent tekuće likvidnosti

$$\text{koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} \geq 2$$

Koeficijent tekuće likvidnosti predstavlja ocjenu likvidnosti i solventnosti. Koeficijent tekuće likvidnosti ne smije biti manji od 2 , što znači da kratkotrajna imovina mora biti dva puta veća od kratkoročnih obveza .

Koeficijenti tekuće likvidnosti na temelju Bilance na dan 31.12.2016. , 31.12.2017. i 31.12.2018. iznose kako je prikazano u nastavku.

Opis	2016.	2017.	2018.
Kratkotrajna imovina	46.390.171	50.747.859	60.663.793
Kratkoročne obveze	3.976.803	3.816.982	6.120.696
Koeficijent tekuće likvidnosti	11,67	13,30	9,91

Koeficijent tekuće likvidnosti u 2018. godini iznosi 9,91 , pa možemo reći da je u 2018. godini Zračna luka Zadar d.o.o. poslovala likvidno .

6.5.b. Koeficijent ubrzane likvidnosti

$$\text{koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{novac} + \text{potraživanja} + \text{kratkotrajna financijska imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} \geq 1$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti bi trebao biti minimalno 1 , što znači da kratkoročne obveze ne bi smjele biti veće od zbroja svote novca na računima, potraživanja i kratkotrajne financijske imovine .

Opis	2016.	2017.	2018.
Novac + potraživanja+kr.finan.im.	45.221.669	49.239.705	58.887.275
Kratkoročne obveze	3.976.803	3.816.982	6.120.696
Koeficijent ubrzane likvidnosti	11,37	12,90	9,62

Kao što se iz tablice vidi , kratkoročne obveze su manje od brzo unovčive imovine , pa se može zaključiti da je Zračna luka Zadar d.o.o. u odličnoj poziciji što se tiče ubrzane likvidnosti.

6.5.c. Koeficijent trenutačne likvidnosti

$$\text{koeficijent trenutačne likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Ovaj koeficijent pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza najlikvidnijom kratkotrajnom imovinom – novcem .

Opis	2016.	2017.	2018.
Novac	7.539.862	10.505.745	14.966.532
Kratkoročne obveze	3.976.803	3.816.982	6.120.696
Koeficijent trenutačne likvidnosti	1,90	2,75	2,45

Smatra se da brojevi iz ovog koeficijenta ne bi trebao biti manji od 0,10, odnosno 10%.

6.5.d. Koeficijent financijske stabilnosti

$$\text{koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}} < 1$$

Koeficijent financijske stabilnosti bi trebao biti manji od 1, jer se iz dijela dugoročnih izvora treba financirati ne samo dugotrajna već i kratkotrajna imovina. Zato je smanjenje ovoga koeficijenta pozitivna tendencija, jer ako dugotrajna imovina angažira likvidnu kratkoročnu imovinu može doći do smanjenja mogućnosti podmirjenja tekućih obveza.

Opis	2016.	2017.	2018.
Dugotrajna imovina	79.216.013	79.446.059	76.449.213
Kapital + dug. obveze	118.239.958	123.629.762	127.775.114
Koeficijent financijske stabilnosti	0,67	0,64	0,60

Na temelju svih navedenih pokazatelja likvidnosti dobiva se informacija da je u 2018. godini Zračna luka Zadar d.o.o. bila sposobna podmirivati svoje obveze .

7. Upravljanje financijskim rizicima

Sofisticirane financijske instrumente kakvima se poduzeća mogu zaštititi od nekih financijskih rizika naziva se financijskim derivatima (izvedenicama) .

Financijski derivati su instrumenti upravljanja različitim rizicima i u funkciji su zaštite (*hedging* ili ograđivanje) .

Cilj uporabe financijskih derivata za zaštitu od financijskih rizika nije špekulativna zarada , nego financijski učinak poslovanja učiniti neovisnim o štetnoj promjeni tečaja ili kamata .

Njima se aktivno trguje na financijskom tržištu, suvremeni su financijski instrumenti i determinirani su razvojem financijskog tržišta.

Najpoznatiji financijski derivati su : opcije , *forward-i* , *futures-i* i *swap-ovi* .

U 2018. godini Zračna luka Zadar je primjenjivala zadužnicu, bankovnu garanciju i deviznu klauzulu kao jedine instrumente za upravljanje financijskim rizicima, jer s obzirom na djelatnost i veličinu , nije značajnije izložena takvim rizicima .

8. Pokazatelji profitabilnosti (rentabilnosti)

Pokazatelji profitabilnosti odnosno rentabilnosti mjere uspjeh ostvarivanja zarada trgovačkog društva . Ukazuju na veličinu neto dobiti u odnosu na angažiranu imovinu, tj. na veličinu ukupnih prihoda. Za pokazatelje profitabilnosti može se reći da služe kao test na temelju kojega se donosi ocjena poslovanja uprave. Analitičari pokazatelje profitabilnosti rabe kao indikatore upravljačke djelotvornosti, kao metodu za predviđanje financijskog rezultata, te kao mjeru sposobnosti trgovačkog društva da omogući odgovarajuću stopu povrata ulaganja .

8.1. ROA (Return On Assets) ili povrat od uložene ukupne imovine (povrat na aktivu)

$$\text{ROA} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}}$$

ROA ili povrat od uložene ukupne imovine (rentabilnost ukupne imovine) je izražena u postocima i pokazuje kako efikasno neko trgovačko društvo zarađuje novac.

Opis	2016.	2017.	2018.
Neto dobit	2.845.479	5.389.804	7.379.235
Ukupna imovina	125.674.112	130.367.649	137.292.377
ROA (Return On Assets) ili povrat od uložene ukupne imovine	2,26%	4,13%	5,37%

Iako se ROA značajno razlikuje od djelatnosti do djelatnosti, vrlo je koristan za relativnu usporedbu trgovačkih društava unutar iste djelatnosti.

Npr. u 2017.g. ROA unutar djelatnosti (zračne luke) iznosio je:

Zračna luka Osijek = -0,29% ,

Zračna luka Pula = 3,73% ,

Zračna luka Rijeka = 1,26% ,

Zračna luka Split = 13,07% ,

Zračna luka Dubrovnik = 4,23%

(Izvor: Web stranice zračnih luka-objavljena financijska izvješća za 2017.g.-podaci o neto dobiti i ukupnoj imovini).

Trgovačka društva koja zahtijevaju velika ulaganja u imovinu i imaju visoke troškove održavanja imovine imaju u pravilu nizak povrat od uložene imovine. Društva u djelatnostima s malim potrebnim ulaganjima u imovinu (npr. proizvođači računalnih programa) u pravilu imaju veći povrat od uložene imovine.

8.2. ROE (Return On Equity) ili povrat od uloženog vlastitog kapitala (povrat na kapital)

$$\text{ROE} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{kapital}}$$

ROE ili povrat od uloženog vlastitog kapitala (rentabilnost vlastitog kapitala) pokazuje kako i koliko trgovačko društvo učinkovito koristi raspoloživi vlastiti kapital, odnosno kolika je dobit po kuni uloženog kapitala.

Opis	2016.	2017.	2018.
Neto dobit	2.845.479	5.389.804	7.379.235
Kapital	118.239.958	123.629.762	127.775.114
ROE (Return On Equity) ili povrat od uloženog vlastitog kapitala	2%	4%	6%

Ovaj pokazatelj prikazuje koliko je management trgovačkog društva zaradio dobiti na svaku kunu koju su udjelici (dioničari) investirali u društvo .

U 2018.godini u Zračnoj luci Zadar d.o.o. se na 1 kunu investiranu od udjeliceara zaradilo 6 lipa , odnosno 6% godišnje .

9. Obavijesti o zaštiti okoliša

U tijeku 2018. godine u Zračnoj luci Zadar nije bilo nikakvog ekološkog incidenta.

Zračna luka Zadar kontinuirano radi na unapređenju zaštite okoliša i održivog razvoja .

U tom smislu redovito se:

- skupljaju otpadna ulja u odgovarajuće spremnike, koje preuzimaju za to specijalizirane tvrtke ,
- skupljaju potrošene automobilske gume, koje, također, preuzimaju specijalizirane tvrtke za sakupljanje auto guma .

10. Obavijesti o radnicima

Ljudski resursi Zračne luke Zadar (radnici) su , uz imovinu (objekte) najvredniji resurs . Na dan 31.12.2018. godine Zračna luka Zadar je imala 128 zaposlenih radnika , a prema navedenoj kvalifikacijskoj strukturi , te udjelima u postotku , prikazano je u tablici 9.1. :

Tablica 9.1.

STRUČNA SPREMA	VSS	VŠS	SSS	NKV	UKUPNO
BROJ RADNIKA	30	13	78	7	128
STRUKTURA U %	23,44%	10,16%	60,94%	5,47%	100,00%

11. Djelovanje Zračne luke Zadar na području istraživanja i razvoja

Razvojna strategija Zračne luke Zadar ide u smjeru podizanja kvalitete svojih usluga , te konstatnim ulaganjem u opremu kako bi se u potpunosti zadovoljili kvalitativni i sigurnosni propisi .

Posvećuje se i posebna pozornost dodatnoj izobrazbi pretežito mladih, perspektivnih kadrova kojima se , putem snošenja troškova dodatne edukacije, omogućuje stjecanje novih znanja nužnih za što kvalitetnije obavljanje radnih zadataka i zahtjeva nametnutih novim suvremenim tehnologijama.

12. Očekivani razvoj Zračne luke Zadar u budućnosti

Zračna luka Zadar će tijekom 2019. godine biti povezana s rekordnim brojem destinacija, te rekordnim brojem avioprijevoznika.

Novi avioprijevoznici su:
CORENDON AIRLINES EUROPE
AIR SERBIA
LAUDAMOTION
IBERIA EXPRESS

Tijekom 2019.g. očekuje se veći broj putnika nego u 2018.g., te bolja popunjenost zrakoplova.

Zračna luka Zadar iz godine u godinu ulaže u svoje kapacitete kako bi ih podigla na višu razinu, kako u kvantitativnom tako i u kvalitativnom smislu, jer bez pravodobne pripreme i ulaganja ne može biti pripravna na povećanje fizičkog obujma prometa, koje treba utjecati na povećanje dobiti odnosno ostvarenje što boljeg financijskog rezultata .

PRILOG 1 - Godišnji financijski izvještaji i Izvješće neovisnog revizora za 2018. sastavni je dio ovog Godišnjeg izvješća.

Rukovoditelj sektora financija i računovodstva:

Marina Žugaj , dipl. oec. i ovl.revizor

Direktor:

Josip Klišmanić , dipl.oec.

U Zemunik Donjem, dana 05.04.2019.